

Column Renzo van Riemsdijk (Masterenzo):

We'll fix it in the mastering

"We'll fix it in the mastering" is steenkolen Engels voor een probleem wat eigenlijk geen probleem zou hoeven zijn.

De mix is de plek waar na opname het meeste met een track gebeurt. Hier worden cruciale beslissingen genomen over de balans en sfeer van een song.

Tijdens mastering wordt hooguit de kleur of globale toon van een track, ep of album benadrukt. De klankkleur of toon wordt gezet in de mix; de master is daar dan weer een uitvergroting van.

Het eerder genoemde "probleem" wat wel 'ns wil ontstaan is wanneer bepaalde issues of keuzes in een mix worden uitgesteld. En juist dit uitstel zou ertoe kunnen leiden dat die issues of niet gemaakte keuzes uiteindelijk daar belanden waar ze niet thuishoren: in de mastersessie.

Een goede mix heeft maar weinig aanpassingen/tweaks/correcties nodig. Van een goede mix blijf je vooral zo veel mogelijk af. Een klein -volumineus- zetje hier en daar of een klein beetje uitvergrooten van datgene wat er al is vaak voldoende en behoudt de al in de mix aanwezige energie en connectie.

Wanneer in een mix geen duidelijke keuze is gemaakt over bijvoorbeeld de balans van vocals ten opzichte van de muziek, of de hoeveelheid ambience (reverb/delay) dan gaat dit al gauw ten koste van de energie, van de boodschap en ja, ook van de noodzaak van een plaat. En pats, met *de noodzaak van een plaat* is alweer een mooi onderwerp voor een column geboren. Maar goed, da's weer een ander dingetje.

Keuzes! En dan het liefst keuzes *voordat* de mastersessie aanvangt. Het zou mixen een stuk beter kunnen maken. Het schijnt dat mixen ongeveer 10% van het totale productieproces van een track, album of ep beslaat. 10%, dat is best weinig. Maar dan zijn het wel 10 hele belangrijke procentpunten!

Een niet gemaakte of "minder verstandige" keuze kan namelijk tijdens een mastersessie maar moeilijk alsnog gemaakt of gecorrigeerd worden.

Om nog even terug te komen op het voorbeeld van de *vocal balance*: de balans tussen vocals en muziek is een smaakvraagstuk, en smaak is weer een kwestie van kiezen. Als je kiest voor een bepaalde vocal balance dan staat de keuze vast zodra je de mix wegschrijft naar twee sporen (de bounce).

Na mastering blijkt dat diezelfde vocals toch wat teveel bovenop de muziek zijn komen te liggen. Mastering kan subtiele veranderingen in toon en balans van een mix naar boven brengen. Tijdens het mixen is dit vrij makkelijk te corrigeren: schuifje omlaag en klaar is Kees.

Nu hoor ik je denken: "dan bounce je toch gewoon ff een nieuw trakkie met wat zachtere vocals?" Helemaal waar en (gelukkig best vaak) gaat dat ook prima.

Maar de muziekindustrie kent ook een -soms best strak- tijdsschema. Deadlines en drukke tijden voor mixers kunnen ervoor zorgen dat een nieuwe mix niet zo 123 te regelen is of dat de mastersessie gisteren klaar moet zijn.

De mastersessie is dan de laatste plek om nog wat aan die problematische vocals te doen. Tools als (dynamische) eq, compressie en andere *mumbo jumbo* moeten van stal worden gehaald om een (te) harde (of zachte) vocal te corrigeren, in de hoop daarbij geen andere elementen van de mix te veel aan te tasten.

Het zou toch fijn zijn als dat allemaal niet nodig zou zijn en de mix in één keer goed zou zijn.
Desnoods lever je verschillende mixen aan: vocal-up, vocal-down, vocal-precies-goed etc.
Kies mensen, KIEST! Want dan is die mix misschien wel in één keer goed, zo niet perfect!

Renzo

Renzo (Masterenzo) is een Rotterdamse masteraar. Hij heeft onder meer gewerkt voor Gery Mendes (GMB), The Legendary Orchestra Of Love en Bart Voncken. Nóg meer info over mastering is te vinden op zijn [website](#).